

Toimintakertomus 2016

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry (Helsy) toimii luonnon monimuotoisuuden ja ekologisen kestävyys säilyttämiseksi sekä elinympäristön viihtyisyyden lisäämiseksi Helsingissä ja Helsingin kaupungin omistamilla alueilla. Helsy on Suomen luonnonsuojeluliiton (SLL) Uudenmaan piirin sekä Natur och Miljön (NoM) jäsen. Vuosi 2016 oli Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen 46. toimintavuosi. Vuoden toiminnassa korostuivat kaavoitukseen vaikuttaminen ja vilkas retki- ja tapahtumatoiminta.

Toimintaa toteutettiin vaikuttamalla muun muassa Helsingin kaupungin kaavoitukseen ja viheraluesuunnitteluun. Helsy tuotti tietoa ympäristöstä ja luonnosta sekä kuntalaisille että viranomaisille. Yhteistyötä tehtiin muiden yhdistysten sekä kaupungin poliittisten päättäjien ja viranomaisten kanssa.

Yhdistys tarjosi kaikille avointa, luonnon- ja ympäristönsuojelua edistävää luontoharrastustoimintaa. Toiminta käsitti mm. retkiä, luentoja, jäsentapaamisia ja talkoita. Luontoharrastustoiminnalla pyrittiin myös hankkimaan uusia jäseniä yhdistykselle. Yhdistyksen käytännön toimintaa pyörittivät toimintaryhmät (retki-, tapahtuma-, tiedotus-, kaava- ja lepakkoryhmä) hallituksen ohjauksessa.

Yhdistyksen hallituksen kokoukset olivat avoimia kaikille jäsenille. Helsyllä oli vuoden 2016 aikana osa-aikainen järjestösihteeri, joka työskenteli Suomen luonnonsuojeluliiton toimistolla.

Jäsenet ja edustukset

Helsy on Suomen luonnonsuojeluliiton sekä Natur och Miljön suurin paikallisyhdistys. Yhdistyksen SLL:ään rekisteröityjen maksaneiden varsinaisten jäsenten lukumäärä oli vuoden 2016 joulukuussa 4491 ja perhejäsenten lukumäärä 203. Opiskelijajäsenmaksua maksavien määrä oli 246. NoM:iin rekisteröityjä maksaneita varsinaisia henkilöjäseniä oli vuoden 2016 lopussa 143.

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin (SLL-UP) hallituksessa yhdistystä edustivat vuonna 2016 varsinaisina jäseninä Antti Halkka ja Annika Harlio sekä varajäsenenä Mia Holopainen ja Jenny Teerikangas. Suomen luonnonsuojeluliiton liittovaltuustossa toimivat varsinaisina jäseninä Mikko Niskasaari ja varajäsenenä Anneli Mikkonen.

Helsy kuului yhteisöjäsenenä Hyötykasviyhdistys ry:hyn, Ikimetsän ystävät ry:hyn sekä Kaisaniemen kasvitieteellisen puutarhan ystävät ry:hyn. Lisäksi Helsyllä oli edustaja Helsingin kaupungin luonnonhoidon työryhmässä ja Stadin Rantaryhmässä.

Yhdistyksen hallituksen valtuuttamat edustajat osallistuivat SLL:n Uudenmaan piirin kevät- ja syyskokouksiin, Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskus Oy:n sekä Lumituuli Oy:n yhtiökokouksiin.

Hallinto ja talous

Vuonna 2016 yhdistyksen hallitus kokoontui 12 kertaa. Kevätkokous järjestettiin 19.4.2016 Tieteiden talolla ja ennen varsinaista kokousta Raija Hentman Etelä-Suomen retkeilyoppaan kirjoittaja, esitteli kuvien avulla parhaita paloja kiinnostavista retkikohteista sekä kertoi, miten kohteet on valittu. Syyskokouksessa 15.11.2017 Tieteiden talolla Liisa Tyrväinen, virkistyskäytön ja luontomatkailun professori, luennoi kaupunkiluonnon merkityksestä ihmisten terveyteen.

Suurin osa yhdistyksen tuloista muodostui jäsenmaksuista. Yhdistys sai vuonna 2016 SLL:n Uudenmaan piiriltä 2 000 euroa paikallisyhdistystukea järjestösihteerin palkkaan sekä 1 000 euroa yleiskaavan vuorovaikutusprojektiin.

Helsingin kaupungin ympäristölautakunta avusti Helsyn toimintaa 7 000 eurolla ja Suomen luonnonsuojeluliitto 300 eurolla.

Yhdistyksen määräaikaisena järjestösihteerinä toimi Marja Rintala. Järjestösihteerin työtehtäviin kuului hallituksen sihteerinä toimiminen, ulkoinen ja sisäinen tiedotus, hallinnolliset tehtävät sekä osallistuminen yhdistyksen tapahtumien ja retkien suunnitteluun ja toteutukseen sekä mielipiteiden ja lausuntojen laadintaan.

Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen hallitus ja toimihenkilöt vuonna 2016:

<i>Puheenjohtaja</i>	Jarmo Nieminen
<i>Varsinaiset jäsenet</i>	Antti Halkka (varapuheenjohtaja), Toni Amnell, Sanna Käyhkö, Sarita Niemi, Mikko Niskasaari, Mirja Reijonen
<i>Varajäsenet</i>	Elina Leppänen, Christina Lindén, Sirkku Manninen, Tanja Pelkonen, Jenny Teerikangas,
<i>Järjestösihteerit</i>	Marja Rintala
<i>Taloudenhoitaja</i>	Lisbeth Taunula
<i>Toiminnantarkastajat</i>	Anneli Mikkonen ja Sari Hartonen
<i>Varatoiminnantarkastajat</i>	Tapani Veistola ja Marja-Sisko Tuoriniemi

Tapahtumat ja teemapäivät

Helsy toimi seuraavissa tilaisuuksissa joko järjestäjänä tai osallistujana:

- 17.3. Yleiskaavaan liittyvä Viherseminaari yhteistyössä Kaupunginosayhdistykset ry:n kanssa
- 19.4. Helsyn kevätkokous,
- 24.4. Keskuspuistokarnevaalit yhteistyössä Keskuspuistoryhmän kanssa liittyen yleiskaavaan
- 7.5. Tornien taisto

- 9.5. Töölönlahden siivoustalkoot yhteistyössä Suomen luonnonsuojeluliiton kanssa
- 28.–29.5. Maailma Kylässä -festivaalit
- 5.6. Maailman ympäristöpäivä
- 19.6. Luonnonkukkien päivä
- 18.8. Lepakkoseminaari Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen kanssa
- 27.8. Suomen luonnon päivä
- 27.8. Ihmisketju Keskuspuistossa yhteistyössä Keskuspuistoryhmän kanssa liittyen yleiskaavaan
- 11.9. Euroopan kulttuuriympäristöpäivä
- 8.10. Hiljan päivä
- 13.10. Yleiskaavaan liittyvä Vuorovaikutusraportti-tilaisuus yhteistyössä eri organisaatioiden kanssa
- 3.11. Vapaaehtoistoiminnan messut
- 13.11. Helsyn syyskokous

Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi uuden yleiskaavaehdotuksen kokouksessaan 26.10.2016. Ennen tätä järjestettiin kaksi seminaaria: 17.3. aiheena oli huoli Helsingin viheralueiden tulevaisuudesta ja vaadittiin Helsingin yleiskaavaehdotuksen palauttamista uudelleen valmisteltavaksi. 13.10. esiteltiin järjestöjen vuorovaikutusraportti Helsingin yleiskaavasta. Tavoitteena oli selvittää, mitä asioita kaupungin saamissa 1 444 muistutuksessa oli käsitelty sekä eritellä niiden sisältöä. Tavoitteena oli myös verrata Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston omaan 14.6.2016 julkaistuun vuorovaikutusraporttiin.

Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen tilaamaa raporttia olivat mukana rahoittamassa Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri, Pro Tuomarinkylä, Malmin lentoaseman ystävät ry, Vartiosaari-seura ry sekä Keskuspuistoryhmä.

Raportin olivat suunnitelleet ja toteuttaneet Helsingin yliopiston ja Aalto-yliopiston opiskelijat Hanna-Maija Kehvola, Jasmina Lindgren ja Mia Puttonen. Selvitystyön ideointiin olivat osallistuneet Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen puheenjohtaja Jarmo Nieminen ja varapuheenjohtaja Antti Halkka. Myös Helsingin yliopiston ympäristötieteiden laitoksen tutkija Kati Vierikko on ollut mukana työn suunnittelussa.

Raportti on luettavissa <https://www.sll.fi/uusimaa/helsy/kannanotot/kannanotot-ja-tiedotteet-2016/jarjestojen-vuorovaikutusraportti-241016>

Luonnonsuojelutyö ja luontoharrastus

Helsyn retkiryhmä järjesti vuonna 2016 yhteensä 40 retkeä, joista 39 oli kaikille avoimia ja joihin osallistui yhteensä noin 1100 henkeä. Retket olivat kolmea lukuun ottamatta maksuttomia. Kymmenellä retkellä oli mukana palkattu asiantuntija.

25.4.2017 hyväksytty kevätkokouksessa

Talosaaren Torppa oli kolmen retken päätepisteenä: maaliskuussa oli pöllö- ja tähtiretki, toukokuussa villivihannesretki ja syyskuussa Euroopan kulttuuriympäristöpäivän retki. Retket toteutettiin yhteistyössä Torppatoimikunnan kanssa siten, että Torpalla pidettiin avoimet ovet ja sopimuksesta retkeläiset saattoivat myös yöpyä siellä.

Helsyn lepakkokerho järjesti Helsingin uhatuille lepakkoalueille kolme lepakkoretkeä, joista yksi oli esteetön Kivinokkalaiset ry:n kanssa. Helsyn puheenjohtaja Jarmo Nieminen järjesti yhden retken Suomen Lepakkotieteellisen yhdistyksen kanssa Malmin lentoasemalla pidetyn lepakkoseminaarin päätteeksi. Lepakkoretket olivat suosituimpia kuin koskaan. Retkille osallistui yhteensä noin 200 henkilöä. Parhaimmillaan yhdellä retkellä oli noin 50 osallistujaa.

Kauden retkeilijäennätys saatiin linturetkellä Uutelaan, jolloin matkaan lähti noin sata osallistujaa. Lepakkoretkien ohella muut suosituimmat retkikohteet olivat pöllö- ja tähtiretki Torpalle, 60 osallistujaa, sekä geologia- ja kääpäretki Keskuspuistoon, 67 osallistujaa. Ilmoittautumisten perusteella suosituimpien retkien joukkoon kuuluivat Santahaminan ja Vallisaaren retket, joiden osallistujamäärä oli kuitenkin rajoitettu 30:een. Pitkien vaellusten suosio oli kasvanut samoin kuin kasvientunnistusillan, joka pidettiin kolmatta kertaa Helsyn toimiston tiloissa.

Kuusi helsyläistä järjesti huhtikuussa luontoretken Vuorannan vastaanottokeskuksen turvapaikanhakijoille. Parikymmentä osallistujaa vietiin Meri-Rastilan rannoille ja metsiin. Rantakalliolla tarjottiin mehua ja pientä purtavaa ja puhuttiin suomea.

Jättipalsamin kitkentätalkoita järjestettiin yhteensä 19. Helsy on ollut pioneeri jättipalsamien kitkennän järjestäjänä. Kitkennät alkoivat jo vuonna 2005 Lauttasaassa Christina Lindénin johdolla, joten vuosi 2016 oli kitkennän 12. toimintavuosi Lauttasaassa. Herttoniemessä vuonna 2010 alkaneet kitkennät jatkuivat Toni Amnellin ja Sirkka Tuorilan johdolla ja Vuosaassa vuonna 2012 alkaneet kitkennät Pirkko Toivasen johdolla. Vieraslajien torjuntaan liittyen tehtiin yhteistyötä kaupungin virastojen kanssa.

Helsinginpäivänä 12.6. Helsy sai tunnustusta Helsingin vapaaehtoistyön neuvottelukunnalta, kun jättipalsamin kitkentätalkoiden vetäjät palkittiin arvokkaasta työstään. Kannustuspalkinnon luovutti Espan lavalla kaupunginjohtaja Jussi Pajunen.

Christina Lindén piti tunnin esitelmän vieraslajeista ja erityisesti jättipalsamista WWF:n Green Office -yhteistyökumppaneilleen järjestämässä toimintapäivässä Rastilassa 18.8. Esityksen jälkeen puhdistettiin pieni maa-ala Vartiokylänlahden uimarannan lähistöltä.

Suosituista Mätäjoenlaaksoa esittelevästä Jokipolku-oppaasta teetettiin uusintapainos. Opas löytyy myös Helsyn verkkosivuilta sähköisessä muodossa nimellä *Jokipolku Mätäjoenlaakso* www.sll.fi/uusimaa/helsy/tulemukaan/poljuryhm/Jokipolku/Jokipolku

Myyrmäen Eläkkeensaajille pidettiin 12.9. Mätäjoki-tilaisuus, johon osallistui arviolta 70 henkeä. Marja Mosander piti tunnin esitelmän apunaan Christina Lindén, molemmat Jokipolku-oppaan tekijöitä.

Retkien yhteistyökumppaneita ovat olleet Kivinokkalaiset ry, Lohjan lintutieteellinen yhdistys Hakki, Luonto-Liiton Uudenmaanpiiri LUP, Oulunkylä-Seura, MiitIT:n ITU-verkosto, Sibbo Naturskyddare – Sipoon luonnonsuojelijat, SLL Vantaa, Suomen Lepakkotieteellinen yhdistys ja Vartiosaari-seura.

Tiedotus

Helsyn pääasialliset tiedotuskanavat vuonna 2016 olivat internetsivut, Facebook, Helsyblogi, toimintaryhmien sähköpostilistat sekä jäsenille ja Helsyn toiminnasta kiinnostuneille sähköpostitse lähetettävä uutiskirje Helsyviesti. Helsy tiedotti toiminnastaan myös City-Huuhkaja-jäsenlehdessä sekä kattojärjestöjensä tiedotuskanavissa internetissä ja neljä kertaa vuodessa ilmestyvässä Luonnonsuojelija-lehdessä. Näiden lisäksi retkiryhmä kokosi erillisen Retkikalenterin, jota jaettiin tapahtumissa sekä kirjastoihin ja joka oli saatavilla myös verkkosivuilla.

Helsyn tiedotuksen suunnittelusta ja toteutuksesta huolehti tiedotusryhmä ja järjestösihteeri hallituksen ohjauksessa.

Vantaan, Espoon ja Helsingin yhteinen jäsenlehti City-Huuhkaja ilmestyi keväällä 2016 päätoimittajanaan Sanna Käyhkö ja toimitussihteerinä Anna Nyman. Syksyllä aloitettiin vuoden 2017 City-Huuhkajan suunnittelu. Yhdessä Espoon ja Vantaan yhdistysten kanssa perustettiin toimituskunta vastaamaan lehden ilmestymisestä, markkinoinnista ja toimituksellisista asioista edellisvuosien tapaan sekä palkattiin taittaja.

Yhtenä tiedotusvälineenä toimii oma blogi (www.helsy.fi/blogi) jossa Helsyn hallituksen jäsenet, aktiivit sekä ulkopuoliset kirjoittajat käsittelevät Helsyn ja pääkaupunkiseudun ympäristöön ja luontoon liittyviä asioita. Retkiryhmän jäsenet laativat kuvitettuja retkikertomuksia. Blogia ylläpiti päätoimittaja Sanna Käyhkö.

Sähköinen uutiskirje, Helsyviesti, ilmestyi kesälomakautta lukuun ottamatta joka toinen perjantai. Viestiin koottiin luontoon ja kaupunkiin liittyviä tapahtumia SLL:n toimijoilta, muilta yhdistyksiltä, kaupungin toimijoilta sekä muutamilta valtion laitoksilta. Helsyviesti pyrki kertomaan ajankohtaisista asioista Helsingissä ja laajemmaltikin siltä osin kuin se oli järkevää. Helsyviesti näkyy omalla verkkosivulla (www.helsy.fi/helsyviesti) joka toimii arkistona sekä paikkana, josta uutiskirje on helpompi lukea kuin sähköpostista. Viesti lähetetään myös sähköpostilla noin 900 lukijalle. Uutiskirjeen kokosi ja toimitti järjestösihteeri.

Helsyn internetsivuja (www.helsy.fi) päivityksestä huolehti pääosin järjestösihteeri.

Yhdistyksen Facebook-sivuilla (www.facebook.com/SLLHelsy) tiedotettiin aktiivisesti tulevista tapahtumista ja tuotiin esiin ajankohtaisia luontoon liittyviä uutisia.

Helsingin uuteen yleiskaavaan liittyvien seminaarien yhteydessä lehdistölle lähetettiin kannanotot: 17.3. *Järjestöt vaativat Helsingin yleiskaavaehdotuksen palauttamista uudelleen valmisteltavaksi* ja 13.10. *Järjestöt haluavat muutosta yleiskaavaan viher- ja kulttuuriympäristöjen alueiden säilyttämiseksi*. Kannanotot ovat luettavissa osoitteessa www.sll.fi/uusimaa/helsy/kannanotot

Maankäyttö ja luonnonsuojelu

Yhdistyksen maankäyttö- ja luonnonsuojelutyön päätavoitteena on edistää alkuperäisluonnon suojelua ja säilymistä Helsingin alueella sekä kaupungin omistamilla mailla muissa kunnissa. Kohteiksi luetaan muun muassa metsät, rannat, kalliot ja vesistöt sekä perinnebiotoopit, uusioympäristöt että ekologiset yhteydet. Yhdistys laatii

25.4.2017 hyväksytty kevätkokouksessa

kannanottoja ja antaa lausuntoja sekä hakee tarvittaessa muutoksia lainsäädännön vastaisiksi arvioimistaan kaavoista ja muista viranomaispäätöksistä.

Helsyssä tavoitetta edistää kaava- ja metsäryhmä, joka vuoden aikana seurasi ajankohtaisia kaavoitusasioita, kuten Helsingin yleiskaavaehdotusta, teki maastokäyntejä kriittisille kaava-alueille sekä toimi keskeisessä roolissa yhdistyksen kaavamielipiteiden valmistelussa. Toimintaryhmä pyrki vaikuttamaan erityisesti niihin kaavoihin, jotka kohdistuivat monimuotoisuuden ja virkistyskäytön kannalta tärkeille alueille.

Vuonna 2016 Helsy jätti yhteensä 21 lausuntoa, mielipidettä, muistutusta, valitusta tai muuta kirjallista kommenttia kaavoitus- tai muista luonnon- tai ympäristönsuojeluun liittyvistä hankkeista. Lausunnot löytyvät Helsyn internetsivuilta osoitteesta www.sll.fi/uusimaa/helsy/kannanotot.

Sirkku Manninen ja Keijo Savola edustivat Helsyä Helsingin kaupungin luonnonhoidon työryhmässä, jonka tavoitteena on kehittää Helsingin viheralueiden hoitoa ja suunnittelua etenkin monimuotoisuuden ja moniarvoisuuden huomioinnin osalta. Lisäksi yhdistys osallistui Finlandia-talon ja muiden Töölönlahden toimijoiden jo viidennen kerran järjestämiin Töölönlahden siivoustalkoisiin.

Torppa

Yhdistyksen käytössä on 1800-luvulla rakennettu Torppa-niminen huvila Talosaarella Östersundomin Natura-lintulahtialueella. Torppa on vuokrattu Helsingin kaupungilta 1986. Torpalle ja sen lähimaastoon järjestetään Helsyn retkiä, joiden osallistujille tarjotaan mahdollisuus myös yöpyä Torpalla.

Vuosi 2016 oli Torpan 30. toimintavuosi. Toiminta jatkui edellisten vuosien tapaan. Retkiryhmän Torpalle järjestämästä neljästä retkestä suosittuja olivat maaliskuun pöllöretki, 60 henkeä, ja kesäkuun Yölaulajat ja lepakot -retki, 30 henkeä. Torppaa kunnostettiin suunnitelmien mukaan ja ensimmäinen pari tuplaikkunoita saatiin valmiiksi yläkertaan. Jäseniä on yöpynyt Torpalla sekä Helsyn järjestämällä että omilla luontoretkillä. Talkoot talon ja pihapiirin kunnostamiseksi pidettiin kaksi kertaa.

Perinteiden mukaisesti Torpan aktiivit ovat huolehtineet Talosaaren ulkoilualueen siisteydestä keräämällä ja kuljettamalla pois roskat. Ulkoilureitti kulkee Torpan pihan läpi ja tuo ulkopuolisia retkeilijöitä nauttimaan eväitään grillipaikalle, keinuun tai kuistille. Kuistilla sijaitsee Helsyn Info-piste, josta ohikulkijat saavat materiaalia ja lukevat seinällä olevia kirjoituksia sekä tutkivat karttoja. Torppatoimikunta ylläpitää myös Talosaaren ulkoilualueen ainoaa puuceetä.